

ערב של זיפזופים

אני יושבת מול הטלוויזיה ומזפזפת. לזפזף (ולא לזגזג, כפי שחשבתי בטעות), זה ללחוץ על מספר בשלט, כדי להחליף את הערוץ על המסך (ערוץ זה מה שתחנה או רשת הם ברדיו). איני יודעת אם יש פירושים נוספים לזיפזוף. הזיגזוג לעומתו, על כל הטעויותיו, נקלט יפה בתקשורת. אני מזפזפת אבל הזיפזוף לא תמיד מצליח לי. הבעיה כנראה נעוצה בשלט. שמת לי לב כי לעתים קשה לו ליצור מגע עם הטלוויזיה. אם אני רואה שהערוץ לא מתחלף לפי רצוני, אני מושיטה את השלט קדימה כדי לקרב אותו לטלוויזיה (קירבה מועילה לעתים ביחסים) ואז אני מזיזה אותו מעלה מטה, ימינה ושמאלה במעין ריקוד ואצבעי לחוצה על מספר הערוץ הנחשק. בדרך כלל זה עוזר אבל לפעמים אפילו הכוריאוגרפיה לא מועילה (למה קוראים לשלט שלט אם הוא לא יודע לשלוט?). הטלוויזיה מסרבת לקבל את ההנחיות החדשות וממשיכה בשלה. עד שאני שמה לב שאני מזפזפת בטלפון ולא בשלט. אסביר. הטלפון, מונח יחד עם השלטים, המשקפיים, היומן והעיתון על השולחן לידי, וזה מקור הטעות. חשוב לי שהטלפון יהיה קרוב אלי, שמא לא אגיע אליו בזמן, אם יצלל ממקומו הקבוע. משנוכחתי לדעת שאני מזפזפת בטלפון ולא בשלט, אני מחזירה את הטלפון לשולחן ולוקחת את השלט הנכון. כי יש לי שני שלטים, אחד כסוף ושטוח, השני, הותיק יותר, שחור-אדום וסולידי יותר. בכסוף אני 'מדליקה ומכבה' את הטלוויזיה בלבד. זה מה שהוא יודע לעשות (לעת עתה, אולי) למרות שהוא נראה כמו תאומו הרזה של השלט הראשון. אני אמורה לתקשר עם הטלוויזיה, תכניה, שפותיה, ונטיותיה החברתיות והאחרות רק בשלט האדום-שחור.

בזמן האחרון הקשרים בין הטלוויזיה, הפייסבוק, האינטרנט, הרדיו, והטלפון התהדקו עד למאוד. אפשר גם לעשות מן מנוי משולש שכזה עם ספק אחד, ולחבר את כולם. להרבה תוכניות טלוויזיה ורדיו ובעיקר לדיונים למיניהם, יש המשך בפייסבוק, הרשת החברתית האין סופית באינטרנט. אתוודה, השפע הזה עולה על גדותיו וקצת מפחיד אותי. קל לי יותר להעדיף את המעט והמוכר מאשר ללכת לאיבוד באין סוף. לא שאני לא סקרנית, אני כן. אבל בואו נודה שוב, לא כמו שבעבר, קשה לי לזכור הרבה פרטים בסדר הנכון שלהם, ולשלוף אותם כרצוני בעת שאני זקוקה להם. ולא על הערוצים בלבד אני מדברת. מן הסתם, הסתבר לי בזמן האחרון, מאז שהרגל עושה לי צרות ומצמידה אותי לספה, ואני קצת מקובעת, הסתבר לי כאמור, שהטלוויזיה למדה להיות (או שידעה מתמיד ורק אני לא ידעתי שהיא יודעת), מה שקוראים בברנז'ה 'ידידותית למשתמש' (user friendly). לדוגמה, לחיצה על כפתור מתאים והנה אני רואה כמה זמן נותר עד לגמר התוכנית השוטפת (בערך, כי לא מדייקים תמיד). זה מקל על החלטות שוטפות הקשורות בניהול הזמן שלי. או, למשל, מה התוכניות העתידיות בערוצים המוכרים לי. או איך להקליט תוכנית מסוימת וגם איך להעלותה על המרקע בבוא העת הנוחה לי יותר. אבל על איך לרדת ממנה אני למשל, לא כל כך שולטת. היא, הטלוויזיה, ודאי יודעת לעשות עוד כל מני דברים שהיו משדרגים לי את איכות הצפייה, כמו למשל הקלטות של סדרות שלמות מראש.

אם אינני יודעת אינני מפסידה דבר, אני מתנחמת. אבל אם אני יודעת ולא יודעת איך, תחושה של החמצה תציף אותי. ואני רוצה ללמוד לחיות בשלום עם עצמי, ולהשלים עם

מגבולותיי. אני עדיין סקרנית ללמוד דברים חדשים, כמו פעם, אבל נוכחתי לדעת שהמחיר של הלימוד גבוה לעתים מכוחותיי.

נכון, יש לי בעיה עם הזיכרון שלי, שבגלל עודפים של אינפורמציה וזיכרונות שהצטברו, מסרב לשתף פעולה עמי. ומה שמעליב אותי הכי הרבה, בינינו, הוא שפעם שלטתי בתחום הזה ולימדתי אחרים מה לעשות איך ומתי. אבל בינתיים הכל השתנה. וכשאתי מבקשת מנכד להאט את קצב אצבעותיו כדי שאוכל לעקוב אחרי מה שהוא עושה, שואלים אותי למה אני בלחץ. אני במתח, אני עונה, לא בלחץ, אני לא מספיקה לעקוב אחרי אצבעותיך. ואם אני רואה מה אתה עושה, ולא אבין למה, איך אדע לחזור על מה שעשית, בעצמי?

אני יודעת, יש הבדל מהותי בין לחץ למתח? איך אני אסביר לו שהחיבורים בין הראייה למוח מזכירים לי פקקים בכבישים בשעות הבוקר?

כשאתי ממזפזפת (על המכשיר הנכון), אני חייבת להיות לבד. תשאלו למה? בגלל זיכרון שאני לא אוהבת לזכור ולא מצליחה למחוק. בעצם שני זיכרונות הקשורים לשני אנשים שונים. האחד, קרוב משפחה. כשאתי מתארכת בביתו אני יושבת על הספה, הוא יושב בכורסתו, הטלויזיה מולו והוא ממזפזף. משחק כדור רגל מתחלף בראיונות פוליטיים, צילי מוסיקה ממלאים את החדר לשנייה, נופים נפלאים נחשפים, טורניר של טניס, שוב קטעי חדשות, שוב תוכנית בישול לנערים, צילומים של סרט ידוע. מדי פעם אני מבקשת: "עצור, תן לראות, עצור" אבל הוא לא שומע וממשיך לזפזף.

הזיכרון השני קשור לביתי שלי. בת דודה מחו"ל מתארכת אצלי. היא מתיישבת על הספה, בדיוק במקום שאני יושבת לי כשאתי לבד, שמה כפות רגליים יחפות על השולחן, בוחן רגל ימין משתפשפת בבוהן רגל שמאל, השלט ביד ימינה והיא ממזפזפת. טוב, אני עכשיו חושבת (אז קצת כעסתי מבפנים ביושבי זקופה על כסא לא נח), היא לא מכירה את התוכניות בארץ, והיא ממזפזפת כי היא לא יודעת מה היא יכולה לראות או מה היא רוצה לראות. כשנסעתי אליה, מרחק שתי יבשות, נוכחתי שהיא ממזפזפת גם בביתה כדרך חיים, אולי מסיבות אחרות. יש אנשים שמפחדים לבחור שמא יפסידו את מה שלא יראו. או שכל כך רגילים לחיות בגפם עד ששוכחים שיש אחרים לידם. או שמא, לא ידעו מעולם. ובכל מקרה, בהרבה בתים יש טלויזיה כמעט בכל חדר וכל אחד בפרטיותו יכול לזפזף לו עד שיגיע לנחלה או יירדם בטרם יגיע אליה. יש אמירה האומרת שהאמת היא בדרך. ויש אמירה אחרת הטוענת שיש שתי טרגדיות: האחת, לא להגיע ליעד המיוחל והשנייה - להגיע אליו.

על אותה דרך חיכה לנו הטלפון הסלולרי המשוכלל והמשתכלל מדי יום. איזה כוח מאגי יש למכשיר זה? הוא ידע שלא נוכל לחיות עוד בלעדיו. שהוא מגשים חלומות שעוד לא חלמנו. הוא מחובר לעולם כולו. לאינטרנט, לפייסבוק, לטלויזיה, לרדיו, ולמערכת השמש, הוא קומפס משוכלל, יודע לבחור דרכים לא פקוקות, להעריך מרחקים (גם במטרים), להעביר את המכתבים שסימסנו ואת תשובותיהם, לצלם כל דבר, לשמור על כל דבר, להשמיע לנו מוסיקה לפי בחירה, למדוד את הזמן שלוקח לנו להרכיב נכון את הקובייה ההונגרית, לשחק קלפים ומשחקים אחרים, להראות לנו יצירות אמנות, סרטים ותמונותיהם של יקירנו, לנהל לנו את היומן ולהזכיר לנו מה התכוונו לעשות ושכחנו. גם שומר על דיסקרטיות ומשמיע צלילים שמשמעותם ידועה רק לנו.

הוא מעצים את יכולותיו ומקטין את מידותיו. וממש במהירות כזו שלא נותר מקום לנוסטלגיה לזמנים שזה עתה חלפו, כשהיה חידוש והיינו מלאי התפעלות "מהמעט" (יחסית) שידע לעשות. הוא הפך לחלק מגופנו וכבש את נפשנו. כמובן שהוא בא עמנו לכל

מקום, הוא משמיע נוכחות, הוכחה לחיוניותו וחיוניותינו, גם באמצע הרצאה, קונצרט או טקס, אם שכחנו להשתיק אותו בעוד מועד. יש מחיר לכל נאמנות.

ואולי צריך לחשוב על איזו אפליקציה להערכת מצב שבו מוטב לו לשתוק. אפילו אם האפליקציה לא תעלה יפה, אנו יכולים ללמוד רבות מעצם התהליך. יש פתגם כזה נדמה לי: שתיקה שווה זהב. עוד לא מצאתי פתגם שאכזב אותי.

אילו אפליקציות נוספות יאמץ האיפון או האחרים מסוגו? אפליקציה: פתרון יישומי-נקודתי (הנקודה יכולה להשתרע על תחום רחב), לבעיה שאותרה. למשל (היה ברדיו היום), כל מה שעליך לדעת אם אתה מעסיק נערים בחופש הגדול. האפליקציה כוללת קשר ישיר למשרד לכלכלה, האחראי לנושא.

אם נדע לשאול (וזו חכמה לא מעטה), יש לו תשובות במקום כמעט לכל דבר. לפתור תשבץ בעזרתו זה לא אתגר. איך אני צריכה להרגיש, אני שואלת אתכם, אני, שספריה, ספרים, כתבי עת וחיפוש מידע ותשובות היו המהות של המקצוע שלי? בסך הכל מלבן שטוח שגודלו ככף ידנו.

וכבר חילק אותנו לכאלה שיש להם ולכאלה שאין להם, לכאלה שיודעים מה לעשות עמו ולכאלה שלא.

וכל מה שעלינו לעשות למראית עין הוא, להניע אצבע מעליו ולכוון אותו אל היעדים שבחרנו. וכן, רצוי שמשקפי הראיה יהיו בהישג יד.

ועוד ידנו נטויה. ידיהם של המפתחים אני מתכוונת. קראתי שנוכל להשתמש בו גם לצרכים רפואיים. להניח אותו על ליבנו הפועם כדי שיעשה לנו קרדיאוגרמה. תוך כדי כך גם להתייעץ עם קרדיולוג וירטואלי או אמיתי, שמקשיב לך וללבך.

מה, חיינו אינם עוד חיים בלעדיו? (More is never enough אומר הפתגם). זה משפט שמן הראוי היה שיאמר על אדם שאהבנו ולא על מכשיר, יהיה המשוכלל ביותר.

למה אני אוהבת לנסוע במוניות שירות ובאוטובוסים? כי אני מתחברת לעולם, לעולמם של אחרים. כמספר הנוסעים מספר המדברים באיפונים למיניהם. אחד מזמין חומר דישון, השני מסביר שהוא בישיבה חשובה ואינו יכול להתפנות ואיך הילדים, ואני אגיע מאוחר הערב, אחת מסבירה מה הרופא אמר לה, אחת כועסת על הספרית, הנהג מתאם עם עמיתיו את זמני הגעתו, ועוד ועוד. שיחות אוטנטיות לחלוטין. ויש המשלבים שיחה עם סימסום (באצבע אחת). אלוהים, לראות גברים מתקתקים!

מי היה מאמין שגברים יתקרבו אי פעם למכונת כתיבה.

והרופאים? העשר הדקות המוקדשות לכל פציינט לפי התקן אינן מספיקות להשלים את המידע שעליהם להזין לתוך המחשב על הפציינט הקודם שזה עתה יצא את החדר. כמה חסתי על ליבו של הקרדיולוג המבוגר שאליו הופנית לייעוץ, שכל כולו היה מרוכז בלחפש את מיקומן של האותיות על המדפסת כדי להזין את שמי.

מה קרה, איך שנוהגים להגיד בימינו. (ביטוי המחליף את 'מה נשמע?')

כלום. למבוגרים קשה יותר להתמודד עם שינויים. עובדה שלא השתנתה עם הזמן. ואני, המזפזפת מול הטלויזיה, אני צריכה לרשום לי את מספר הערוץ המעניין שגיליתי זה עתה במקרה, לחוש את הטעם של 'חבל שלא ידעתי', ולחזור כהרגלי לאותם ערוצים וותיקים ובטוחים שמלווים אותי שנים רבות.

ההרגלים שומרים עלי. אני בטוחה שהם מכירים אותי היטב ורוצים את טובתי.

וואלה נזכרתי. פתאום נזכרתי. מילא. נסחבתי. איך שחכתי? טוב שנזכרתי.

הזפזפונים הביאוני לכמה תוכניות בישול מהן ברחתי בעזרת השלט.

כן, זהו. לשני חושים עוד לא נמצא פתרון טכנולוגי דיגיטלי חזותי וחושי: לטעם ולריח.

ודווקא כשתוכניות בישול ואוכל התרבו ללא ספור. וכשאני כותבת טעם אני מתכוונת לתחושה הנוצרת בפה כשהוא בא במגע עם מזון או שתייה (טעים לי נורא! לא טעים לי בכלל!!!). אכן, בפה שלנו נמצאת הלשון האחראית לטעם (ולא רק), בשיתוף פעולה הדוק עם האף המארח את חוש הריח (בלי טעם ובלי ריח).

אבל מכאן הרחיקה המילה טעם לכת והשתלבה בלשון בכל מעשינו והתנהגותנו. לדוגמה: בטוב טעם, מטעם... בלי טעם, מה הטעם, אין/יש טעם (לחיי), חוסר טעם, וגם טעמי המקרא.

ללמדנו, שהלשון כשפה, לוקחת בהשאלה מכל הבא ליד כדי להתעשר ולקרב אותנו אליה ואלינו ואל כוונותיה (זה לא מה שתוכניות הבישול עושות?). נראה לי שהריח הוא אוניברסאלי יותר. כמו האויר. הוא נוכח אבל לא ניתן לממשו. כמעט לכל דבר יש ריח. הוא נמצא בחי ובצומח, במאכלים, בחפצים, באנשים, בחיות, בדגים. הרוח תעיף אותו למרחקים, האויר יישא אותו עמו עד שיחלש כוחו. כשהריחות מגיעים אלינו ולאפנו הם מתמיינים מיון ראשוני בסיסי ואישי ביותר (כמו הטעמים) לריחות טובים ומהנים (ריח גן עדן, ריח נינוח, ארומה) ולריחות רעים (סירחון, טינופת, צחנה, עובש). לריחות הרעים תפקיד נוסף וחשוב: הם מתראים בפני סכנות: מזון מקולקל, ריקבון, גז ביתי, גז מדמיע, גזי מלחמה (שלא נדע). כן, ויש גם ריחות אהובים, ויש ריחות שנואים. יש ריחות מוכרים שאנו חיים עמם בשלום ויש ריחות שאנו נלחמים בהם. יש ריחות מזדמנים ויש ריחות קבועים (ריח הבית). יש את הריחות של הזיכרונות. וכל ריחות הטבע? לאוויר הרים, לשלג, לשחר, ליער, לגשם, לפריחה, לאביב, לפירות, לשדות, לתינוקות, לים. למאכלים של אמא, לאנשים אהובים, לספר ישן.

יש ריחות לעוני, ללכלוך, להזנחה. לביוב, ולחולי רע. לנשימה. ולריחות שאנו לא מכירים והם זרים לנו.

יש את הריח של בשר על האש המטריף את חושנו.

יש את הריח האישי שלנו, כל השנים עמנו, ואנו לא מריחים אותו עוד.

ולא לשכוח את התבלינים המעניקים לא רק את ננוחם אלא גם את תכונותיהם המרפאים. ולא מן הסוד הוא שהחיפוש אחרי תבלינים הוא שהביא את קולומבוס בטעות לחופי יבשת אמריקה.

איך נלחמים בריחות הלא רצויים? במים, בסבון, בחינוך נכון, באוורור נאות, בכביסה, בריסוסים למיניהם, בשירותים סביבתיים (פינוי אשפה למשל). וכמובן במסכות שצה"ל מחלק לעת צרה (שלא נדע).

ובנוסף עומדת לרשותנו תעשיית התמרוקים הענפה (לגברים ונשים): לדוגמה: דאודורנטים, אפטרשייבים, בשמים למיניהם (ליום וללילה, ללפני ולאחרי), סבונים ואביזרי אמבטיה, ועוד ועוד. לבשמים ושאר התמרוקים תפקיד תרבותי חברתי והם מזוהים עם המעמד והתדמית של המשתמשים המפורסמים המפרסמים אותם (סלבס למיניהם). יש לציין גם שחווית הטרומ חו"ל בשדה התעופה מאופיינת בעיקר ברכישת בשמים בחנויות הפרי שופ (לנו ולאהובנו).

למה העליתי בפרוט כה רב את נושאי הטעם והריח?

כי לטעמים ולריחות אכן תפקידים שונים ומאפיינים שונים. אפשר להגיד אפילו שהם עניין של גיאוגרפיה, ואיני יודעת אם רבגוניותם ניתנת ליישום באמצעים דיגיטליים. ולמה לא בעצם? ולמה כן, אני שואלת. אנו צופים בסרטים עשרות בשנים ויש מילון מפורט ומתעדכן של ביטויים מילוליים, הבעות פנים, ושפות גוף המשדרים לצופים את החוויות

השונות הקשורות גם בטעם וגם בריח. וכאן המקום להזכיר את הפתגם הכל כך חכם: 'על טעם וריח אין להתווכח', החוק הבסיסי הראשון של כיבוד הזולת וזכויותיו על אהובותיו ושנאותיו. ואם אכן ריחות ישודרו, נניח במסגרת תוכניות בישול או תשדירי פרסומת, יש לוודא שנוכל לנטרל אותם (בעזרת השלט, כמו שאני מגבירה את הקול או מנמיכה אותו). ולו מהטעם הפשוט: יש אנשים שיש להם אלרגיות. זה לא תירוץ אלא אילוץ שיש לקחת בחשבון ולכבד אותו.

וכאן אני מגיעה לתוכניות הבישול הרבות בטלוויזיה וברדיו (וגם כתבות המצולמות בעיתונות היומית והשבועית). אמרתי בישול, אמרתי טעם וריח. אכן, יש שפע של תוכניות בישול, בכל הערוצים, בכל התחנות, בכל שעות היום והלילה, לכל הגלגלים. אפילו נוספו תוכניות בישול משלבות בשיחות עם זוכי פרס נובל, סופרים ומדענים. ברור שכל אחד אוהב לאכול, גם אנשים רוחניים. אישי היה אומר שיש שני דברים טובים וחשובים באמת בחיים, השני זה אוכל.

יש לי כובסה בבית והיא מכילה 60 שנה של תפריטים שאימי אגרה על פיסות נייר מזדמנות בגדלים שונים. אימי היתה בשלנית למופת. זו ירושה יקרה לי מאד. היא כתובה בולגרית. ערכה יפוג עמי. יש תפריטים שאני כמעט זוכרת בעל פה (למשל החלבה של חנוכה), ויש שאני יודעת איך בלי להזדקק עוד בכתובים. בכוח העשייה החוזרת על עצמה. בזמן האחרון, אם אני מבשלת, אני חוזרת על תבשילים שהצלחתם ידועה מראש. אני יודעת שיש ספרי בישול לתפארת וכמובן וודאי אפשר לפנות לסלולארי (ולהוריו, ולצאצאיו) ולהתייעץ עמם. אבל אני לא. אני נאחזת במוכר.

ואני שואלת אתכם שוב: כיצד ניתן לתרגם את הריח ואת הטעם לנוסחאות דיגיטליות, וגם להכין אפליקציה כזו כך שבכל תכנית בישול, למשל, נריח ונטעם (לטעום וירטואלית בלבד, אפשר אחרת?) ממה שעיננו צופות? הרי זו הזדמנות ללמד לטעום ולהאזין דברים חדשים (ללמוד דברים חדשים ולהרחיב אופקים זו מטרה חינוכית נעלה כשלעצמה). ואל נא נשכח שמאחורי כל תוכנית טלוויזיה (רוב האתרים) יש גורם כלכלי, משקיע, שרוצה לפרסם את מוצריו ואת מסעדותיו.

האם זוגיות או משפחתיות היושבת מול המסך יכולה לשרוד את השוני בטעמים ובריחות האישיים? עצם הזוגיות מוכיחה שאהבה יכולה להתגבר על השוני ולגשר (לפחות לפרקי זמן) על הבדלים.

אני מזכירה לעצמי. לריח אין ממשות. הוא רק מתלווה. הוא ישנו בקליפות עץ הקינמון למשל. באיזה טיול (איי סיישל, נדמה לי) ראינו יער קינמון שלם. לוורדים יש ריח נפלא. ללימון ריח לימונים. בני אדם למדו לקחת את הריח ולהשתמש בו לצרכיהם השונים וגם למכור אותו (או להחליף אותו תמורת מוצרים אחרים, הרי כך החל המסחר). בתרסיס נגד ג'וקים (הדי.די.טי. הוותיק) הושקע הרבה ידע וריחו מגרש וממית את היתושים וחרקים מזיקים אחרים הפולשים לביתנו. אני שונאת את ריחו. ריח מגעיל, יגידו הנכדים. ודאי גם הג'וקים אם ידעו לדבר.

אני מבלבלת משהו. אני מסכמת: ריח זה כמו אויר, אולי ימצא פתרון להדליף אותו מעבר למסך. אבל הטעם יישאר כלוא. לא נוכל לטעם מזון וירטואלי. נשאר רעבים ומתוסכלים.

נידמה לי שאני חוזרת על עצמי. כן, הזיפזוף עושה לי את זה. ופה צצה לי בעיה חדשה. שמתי לב שבתוכניות הבישול הנושא המיגדרי (gender) נפתר בשלום. יש תקווה. הכיצד? הגברים המבשלים (הטבחים), הם כולם שפים (שף-מנהיג בלעז). השפים זוכים

ליחס שמוענק לסלבריטאים. המקצוע עצמו קפץ כמה רמות מעלה-מעלה מבחינה חברתית, וגם התפלג לפי סוגי המטבחים הלאומיים והגיאוגרפיים (יפני, מזרחי, ים תיכוני, סיני, יווני, איטלקי, צרפתי וכו') וגם התמקצע נקודתית בסוגי המנות. פעם, למסעדות הוענקו כוכבים על פי סולם הדירוג הצרפתי מישלין הנחשב. מביני דבר (עיתונאים ואחרים) היו מבקרים במסעדות בעילום שם וסועדים את נפשם. את חוויתם הקולינרית והאסטטית פרסמו בעיתון. הם תיארו בפרטי פרטים את המנות השונות, ולא פסחו על צד האסטטי, רמת השירות, הניקיון וכמובן המחירים. בסיכום המליצו על הענקת כך וכך הכוכבי מישלין למסעדה.

למה רק שפים מופיעים בטלוויזיה? לא ראיתי שפית אחת אפילו (ראיתי נשים מבשלות אבל לא קראו להן שפיות). עם תחילת תולדות האנושות, הגברים יצאו לצוד והנשים היו אחראיות על כל שאר המשימות, כולל הכנת המזון. מאז הצטבר לנשים וותק רב בתחום, אלפי שנים של בישול. הוותק לא תורגם לכבוד חברתי. אבל משהו חשוב נותר כשהיה: לא נמצא תחליף לגעגועים לאוכל של אמא, העובר (בינתיים) מדור לדור, ואין יקר לו.

ובכל זאת געגועים אלה הם לעתים מקור לבעיות. הכיצד? יש זוגות שמצליחים לא להתפרק כי האישה למדה (בחכמתה כי רבה) לבשל (גם) את התבשילים של חמותה. כשהאישה, מסיבות אידיאלוגיות, מדרישות הקריירה או מכל סיבה אחרת לא מתחשבת בנוסטלגיה של בעלה, יש סיכוי סביר שהאווירה בבית תתמלא בחללים של ציפיות סמויות שלא מומשו. והנה נמצא פתרון מכובד ביותר. מה שקירב את הגברים לנושא הבישול (בנוסף לצורך לפתור בעיה בזוגיות הנובעות משינויים בחלוקת התפקידים המסורתית) הוא הרצון לפרוק מתחים (בעבודה ובבית) בעזרת איזה הובי (תחביב). הבישול כהובי יכול לספק לגיטימציה חברתית לפעילות זו, שנחשבה לנחלת הנשים בלבד. הבישול קבל מעמד יצירתי מכובד, עם גוונים אמנותיים והעוסק בו דרגה של שף.

אבל מזמן, וכל הזמן, אלה הם הגברים הלוקחים בטבעיות פיקוד על האסדו (בשר על האש). הכיצד?

ואולי אלה געגועים סמויים לציד?

ואני תוהה, הפמיניזם עלה בהצלחה על הרבה בריקאדות. יש נשים ראשי ממשלה, אך רק הגברים הם שפים (בנוסף לתפקידיהם האחרים). השפים, כל הכבוד, המזוינים בסכינים חדות, חותכים את הירקות במהירות מסחררת, הכל מוכן להם מראש באולפן, כולל היין. כשהתבשיל מוכן הם אורחים סעודה קטנה על המסך, ואנו כמעט מתעלפים לעתים מהמראה. תתארו לכם מה יקרה אם הריח יחצה את המסך ויתפשט וימלא את הסלון שלנו? כמה תסקול אנו יכולים לספוג. אחרי יום עבודה? דבר אחד מאד מפריע לי. ממש מאד מפריע לי. אפרט: איך השפים ואורחיהם טועמים מהתבשילים מול המצלמה. השף טובל את הכף בתבשיל, מערבב אותו, ואחר כך טועם מהכף, הפנים שלו מתמלאים סיפוק זוהר, הוא מושיט את הכף לאורח. ואחרי שכולם טעמו והאולפן מקרין טוב לב וחיוכים, השף מחזיר את הכף המלוקקת לתבשיל ומערבב אותו שוב. (יכול להיות שהרוק של הטועמים משבח את טעמו של התבשיל? אצטרך למחוק מחשבות אלה כשאני סועדת את נפשי במסעדה).

כל עוד ואין פתרון מעשי לאינטראקציה אקטיבית בין הצופה לבין תוכנית בישול, ואין דרך לחוות את טעמם ואת ריחם של התבשילים מעשה ידיהם של השפים, נצטרך להשתמש בדמיון. והרי זו לא התוכנית היחידה שבה הדמיון משלים לנו קטעים שלמים על המרקע, לא? ולא רק על המרקע.

תוך זיפזופים אני מפעילה את דמיוני. תתארו לכם. השעה: לפנות ערב. על המסך של הטלוויזיה משודרת תוכנית בישול. השיף ועוזריו מכינים, נניח, גולש. החדר מתמלא ריחות. נניח, שבעזרת כפית חד פעמית, אתה טועם מהגולש. אתה רעב, טעים לך. אתה רוצה עוד. זה בדיוק כמו הגולש של אמא שלי, אתה מהרהר. מעניין איפה המסעדה שלו. בטח יש באינטרנט. הדלת נפתחת. "מה זה הריח הזה, מה אתה מבשל, שואלת האישה. מה זה, זה גולש זה, אתה יודע שאני שונאת גולש. אצלנו אף פעם לא בישלו גולש. תסגור, תסגור את הטלוויזיה". האישה פותחת את כל החלונות וגם את המזגן וסוגרת את הטלוויזיה. "ביקשתי ממך, אין לי כוח, כואב לי הראש, אני עייפה". זה הרגע לזכור ש'על טעם וריח אין להתווכח'.

אולי זה מה שמעקב את הפיתוח הטכנולוגי של אפליקציה זו. זה שאין הסכמה מה נחשב טעים ומה לא. ואיזה ריח הוא ריח טוב ואיזה לא. הייתכן שטעמים וריחות יקבלו לגיטימציה פעם? מהסוג שהאופנה מעניקה לצבעי הבגדים ולאורך החצאית? קבלת תכתיבי האופנה מצביעה על קונפורמיות, על שייכות, ומשמשת, לעתים, כהסוואה לשוני. מה הפלא שבעיני הילדים העולם היה והתנהל תמיד כפי שהוא מתנהל היום. אווירונים, מזל"טים, ספינות חלל, מיזוג אוויר, טלפון נייד, מקרר, מכונת כביסה וייבוש, לווינים, טילים, המבורגרים, האח הגדול, תוכניות ראליטי. לכמה דמיון הם זקוקים כדי להבין מה שהמורה להיסטוריה מסבירה להם. ולא רק המורה. ההורים, המתחילים משפט ב"פעם היה אחרת", "וכשאת הייתי קטן...". זה עוזר להיזכר שלסבא וסבתא ודאי היו בעיות דומות עם הוריהן, כשהוריהן היו בגילך, אבל למי יש כח.

ועוד דוגמה לקרב את העבר על רב-גווניותו. "הסוסים ייקחו אותך עד שדה הקרב". פתגם אטיאופי. ללמדך: הסוסים לא ילחמו במקומך, את הקרב עליך לנהל. ובעברית אנו אומרים: "אם אין אני לי, מי לי?" כן, המהות לא משתנה, היא רק לבושה אחרת, בהתאם לתקופה. אתה כן יכול להביע דעה, להיות מעורב. במחיר שיחה או סימסום. לבחור את מי יסלקו מבית האח הגדול. מי הזמר הטוב ביותר. ב-'like' בפייסבוק, הנך מוסיף את קולך למזדהים עם דעה פוליטית, חברתית או אישית. מה שפעם היו עושות חברות סיקור ידועות. מפחיד קצת, כאילו העולם יוצא מכלל שליטה. ואני אומרת, ריחות לא קשורים לאוכל בלבד. מה קרה? זה מריח רע, מנבאים הפסימיסטים.

אני בורחת לזפזופים. אבל תתארו לכם איזה כייף זה יהיה לראות סרט טבע ולהריח את ריח הפרחים. אני יושבת ומזפזפת. אני מחפשת סרט טוב. מה זה סרט טוב, אני שואלת את עצמי? ואני עונה לעצמי: הערב, סרט טוב הוא סרט שעושה לי טוב. ומה עושה לך טוב את יודעת? כן, אני עונה, כל מה שלא עושה לי רע ועשוי בטעם טוב. אמיתי. כנה.

אני מתגעגעת לסרטים שאהבתי. לטעמה של הרומנטיקה של אז. ל'חלף עם הרוח', לסקרלט אוהרה, גיבורת הסרט. 'מחר זה עוד יום' אומרת סקרלט בסוף הסרט. זהו. גמרנו להתפלסף ולזפזפ. צריך ללכת לישון. מחר נעשה כביסה. מחר זה עוד יום.